

○bserwatorium

W MAŁYM KINIE W NOWEJ RZECZYWISTOŚCI

RAPORT

WSPÓŁFINANSOWANIE

POLSKI
INSTYTUT
SZTUKI
FILMOWEJ

Wprowadzenie

Spacer okolicami warszawskiego pasażu Wiecha, czy patrząc szerzej, ulicy Marszałkowskiej, to idealna okazja do rozważań o kinach. Arteria rozciągająca się od mokotowskiego Placu Unii Lubelskiej, po plac Bankowy, to niemal pełne spektrum polskich kin.

Od wyburzonego Kina Moskwa, zamienionego na pierwszy polski multipleks, przez kino Luna – dwusalową perłę – uratowaną w przez samorząd województwa mazowieckiego, po zamienione obecnie na teatry o popularnym charakterze: dawne kina Relax i Bajkę. Pomiędzy nimi – z powodzeniem zmodernizowany na wielosalowe kino Atlantic przy ulicy Chmielnej (jedna z niewielu udanych transformacji kin o popularnym charakterze na przełomie wieków) oraz perła w koronie kin studyjnych – Muranów, ze swoim autorskim programem i oddaną widownią. Można by długo snuć opowieść o innych kinach, szczególnie tych już nie istniejących (jak to w Muzeum Niepodległości), czy w obecnym Klubie Palladium. Taki obraz miejsc po dawnych kinach wyburzonych lub zaadoptowanych na inne cele możemy spotkać niemal w każdym większym mieście... oraz w wielu mniejszych.

Gdy niemal 12 lat temu próbowaliśmy nakreślić krajobraz polskich kin¹, trafiliśmy na moment zwrotny. Cyfryzacja kin nieubłaganie wymusiła transformację, której niestety wiele kin nie przetrwało. Wprowadzane programy pomocy publicznej na modernizację kin nie zdarzyły objąć wystarczającej liczny instytucji.

Minęła ponad dekada. Dziś głównym wyzwaniem stała się odpowiedź na zmiany form uczestnictwa w kulturze, których źródłem jest okres pandemii Covid-19. Wielomiesięczne ograniczenie uczestniczenia w kulturze w sposób zbiorowy, a jednocześnie gwałtowny rozwój platform filmowych spowodował nie tylko zmiany w stylach korzystania z oferty kulturalnej dotychczasowych odbiorców. Obecnie mamy do czynienia kolejną generacją, dla której oferta online jest pierwszym i najczęściej wybieranym sposobem spędzania czasu. Uczestniczenie w ofercie (także kinowej) w formule wydarzeń zorganizowanych będzie z pewnością się zmieniało.

Te procesy zainspirowały nas do ponownego przyjrzenia się sytuacji kin. Postanowiliśmy jednak pójść o krok dalej i spróbować spojrzeć na kina w perspektywie przyszłościowej. W oparciu o autorski model analizy trendów postanowiliśmy zbadać, które z nich – zdaniem osób pracujących w kinach – będą miały największy wpływ na sytuację kin w przyszłości, Jakie są największe szanse, a jakie zagrożenia rozwoju kin w Polsce (ale też w perspektywie globalnej). Jak wreszcie może wyglądać kino za 5, 10 czy 15 lat, jaka rolę pełnić w lokalnej społeczności?

Zapraszamy do lektury naszego Raportu i serdecznie dziękujemy wszystkim naszym rozmówcom i rozmówczynią, osobom które poświęciły czas na wypełnienie ankiety oraz badaczom i badaczkom. Bez Was nie powstał by ten Raport!

Zespół Fundacji Obserwatorium!

¹ Por. *W małym kinie. Raport*, Fundacja Obserwatorium 2012 oraz *W małym kinie. Raport z dużych miast*, Fundacja Obserwatorium 2013.

WSTĘP

Prezentowany raport został opracowany przez Zespół Fundacji Obserwatorium, w ramach projektu badawczego współfinansowanego ze środków Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej. Głównymi celami projektu była diagnoza obecnej sytuacji kin studyjnych i lokalnych w Polsce oraz zebranie danych od przedstawicieli małych kin, które pozwolą na zmapowanie głównych trendów przyszłości oddziałujących na ich dalsze losy i rozwój.

Główne obszary badania:

A.	AKTUALNA SYTUACJA KIN
B.	WYZWANIA TECHNOLOGICZNE
C.	ZMIANY STYLÓW ŻYCIA I UCZESTNICTWA W KULTURZE
D.	ZMIANY SPOŁECZNE I DEMOGRAFICZNE

Podstawowe pojęcia

W prezentowanym raporcie posługujemy się modelem analizy trendów opracowanym przez Fundację Obserwatorium. Narzędzie to stanowi abstrakcyjną konstrukcją opisującą i wyjaśniającą zjawiska społeczne i kulturowe oraz zmiany jakim podlegają i będą z dużym prawdopodobieństwem podlegać. Sam model jest narzędziem analitycznym, które wykorzystuje dane aktualne i historyczne oraz bieżące trendy do przewidywania przyszłych wartości lub stanów zjawisk oraz określa kluczowe elementy danego zjawiska, ich wzajemne zależności oraz mechanizmy ich funkcjonowania.

W niniejszym projekcie zastosowaliśmy model – w ramach którego wyróżniliśmy następujące „megatrendy”: przełomy technologiczne, kryzys spójności, przemiany demograficzne i społeczne oraz zmiany klimatyczne, gospodarcze i geopolityczne - w oparciu o wcześniej zebrane dane oraz zderzyliśmy wnioski z poziomu ogólnego z wiedzą i danymi uzyskanymi od pracowników kin. Zaprezentowane wyniki – dotyczące przyszłości – stanowią zatem uporządkowaną wiedzę samych kiniarzy, która została przypisana do poszczególnych obszarów i trendów z wcześniej opracowanego modelu.

Naszym finalnym celem było zatem – dzięki zebranej wiedzy – pomóc pracownikom kin w **identyfikacji i zrozumieniu** dynamicznych zmian zachodzących w globalnym świecie, w perspektywie długofalowej nakreślić kierunki przemian, dzięki czemu będą oni mogli:

- antycypować zmiany w zachowaniach i oczekiwaniach społecznych
- tworzyć skuteczne strategie, które są zgodne z przewidywanymi trendami

- zrozumieć wpływ kulturowy
- zarządzać zmianą w i poprzez swoje instytucje

W trakcie badań zastosowano triangulację, tj. metodę mającą zapewnić wyższą ich jakość oraz ograniczenie błędu pomiaru. Metoda ta polega na zbieraniu danych za pomocą dwóch lub większej liczby technik, a następnie porównywanie i łączenie wyników. W ramach badań triangulacja została zastosowana zarówno na poziomie narzędzi badawczych, jak i analizy danych, w trakcie której konfrontowano informacje pochodzące z różnych źródeł. W niniejszym badaniu zastosowano triangulacji na trzech poziomach:

- 1) **triangulacja źródeł danych:** wykorzystanie danych zastanych, przede wszystkim danych GUS oraz raportów dotyczących sytuacji polskiej kultury po okresie pandemii Covid-19, danych z wywiadów pogłębionych oraz z ankiety;
- 2) **triangulacja metod badawczych:** łączenie różnych metod badawczych (ilościowych i jakościowych) pozwoliło na uchwycenie różnych aspektów badanego obszaru;
- 3) **triangulacja perspektyw badawczych:** badanie było prowadzone przez zespół badaczy, co pozwoliło uzyskać bogatszy i bardziej wiarygodny obraz badanego przedmiotu.

Szerokie podejście do triangulacji pozwoliło na etapie analizy danych zwiększyć pewność (*reliability*), prawomocność (*validity*) i wiarygodność (*credibility*) badań oraz umożliwia uogólnianie wygenerowanych w ich trakcie wniosków². Zastosowanie triangulacji pozwoliło badaczom zachować dystans wobec badanego zjawiska.

² K. Konecki, *Studia z metodologii badań jakościowych. Teoria ugruntowana*, Warszawa: PWN 2000, s. 95.

ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

Kina w świetle informacji Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego w latach 20214-2023

Badanie trendów przyszłości i jakościowego potencjału reagowania na wyzwania jakie stoją przed społecznościami lokalnymi i ich instytucjami kultury to kluczowa kwestia. Wnioski tych rozważań prezentujemy w pozostałych częściach raportu. Jednak koniecznym tłem dla takiego namysłu, jest przyjrzenie się potencjałowi kin w Polsce i zmianom, jakie w zakresie ilościowym zachodziły w tym sektorze w ostatnich latach. Podstawowym źródłem danych w tym zakresie są informacje prezentowane przez Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (dalej: BDL GUS). Celem analizy zawartej w tym rozdziale, jest zobrazowanie trendów w zakresie liczby instytucji, liczby widzów i oferty (w tym wypadku rozumianej jako liczna seansów).

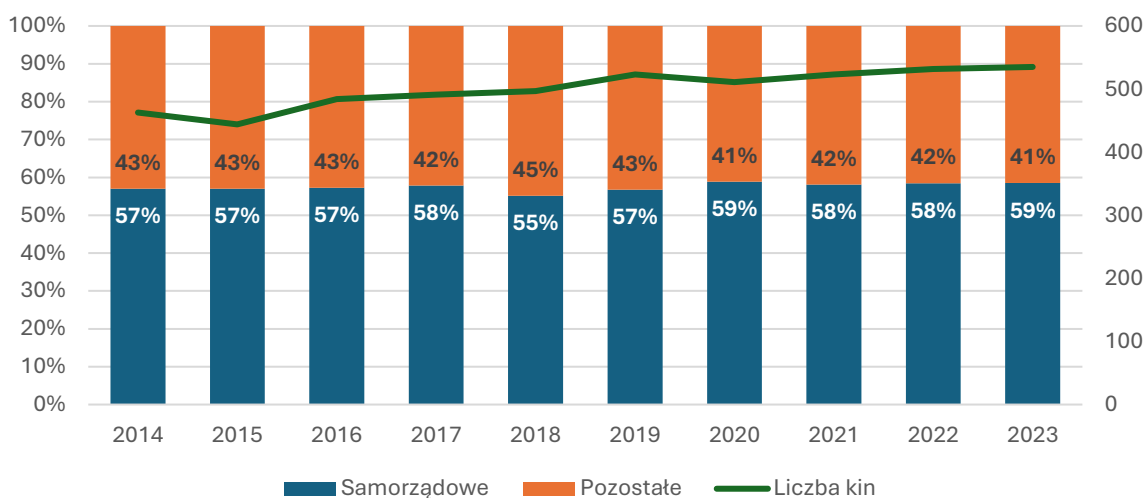
W analizie uwzględniono 7 głównych wskaźników zawartych w BDL GUS dotyczących kin, w podziale na dane dotyczące kin ogółem oraz takie, których organizatorem jest samorząd lokalny.

- Liczba kin
- Liczba sal w kinach
- Liczba miejsc w kinach
- Liczba seansów
- Liczba seansów filmów polskich
- Liczba widzów
- Liczba widzów na seansach filmów polskich

W analizie wykorzystano dane z okresu 2014 – 2023, pobrane z baz danych BDL GUS w październiku 2024 roku.

W rozdziale przyjęto jednolity sposób prezentacji danych. Każdy z wykresów prezentuje zmianę podstawowego wskaźnika w czasie (prawa oś pionowa i wykres liniowy), a także procentowy rozkład wartości wskaźnika w procentowym podziale na kina samorządowe i pozostałe.

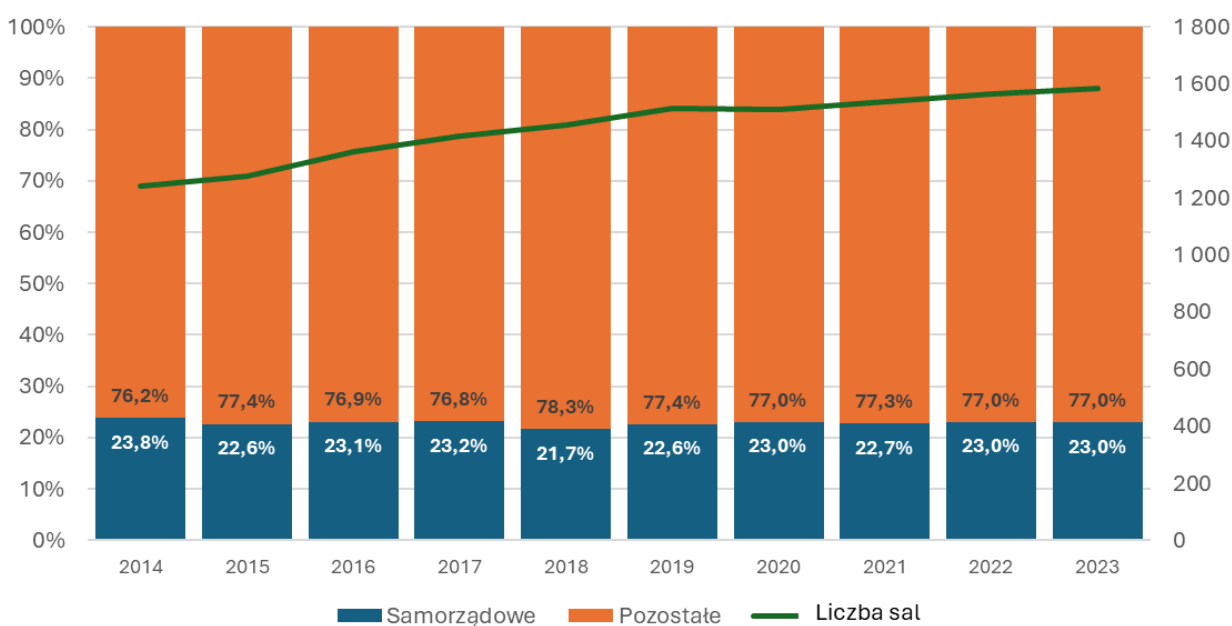
Liczba kin

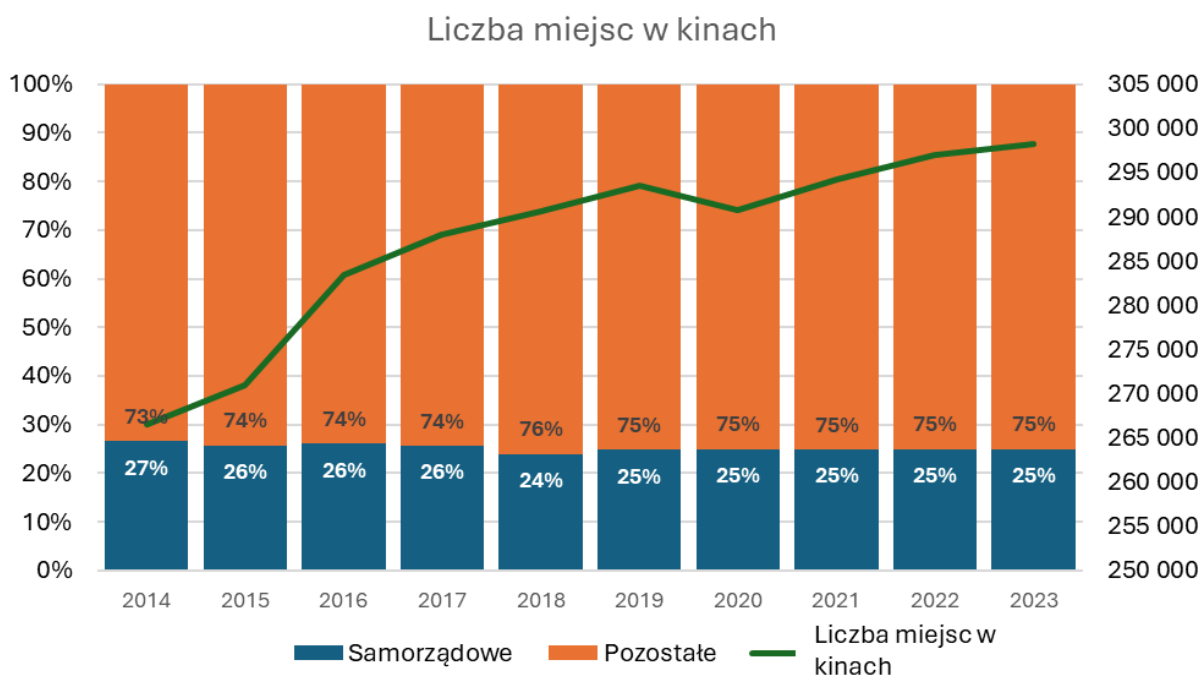
Liczba kin w ostatnich latach rosła. W 2023 liczba podmiotów wyniosła 535. W 2014 było to o 72 kina mniej (463). Po jednorocznym spadku w 2015 (444), kiedy to liczba kin była najniższa w badanym okresie, następował równomierny wzrost liczby placówek, aż do 2019 roku (523). Z okresem pandemii (2020-2021) łączy się nieznaczny spadek liczby kin (511 w 2020 i szybkie odbicie w 2021 do wartości równej tej z 2019 roku).

Struktura własnościowa kin jest względnie stabilna. Zaproponowany w danych GUS podział na kina samorządowe i pozostałe w 2014 roku wskazywał na 57% kin samorządowych w badanej populacji, a w 2023 roku było to 59% kina samorządowych. Jedyne wahanie w tej strukturze nastąpiło w latach 2018-2019, kiedy to odpowiednio odsetek kin samorządowych spadł do 55%, a następnie stopniowo wzrastał osiągając poziom wyjściowy z 2014 roku (57%).

Liczba sal

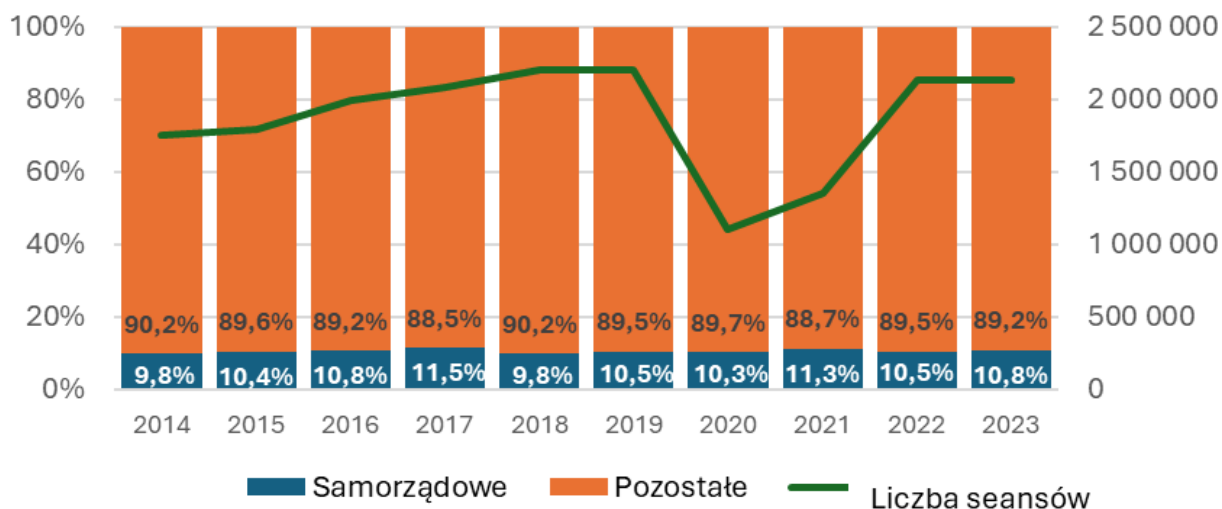

W ciągu 10 lat, liczba sal kinowych w Polsce wzrosła o niemal 400. Trend ten jest stabilny, a w trakcie pandemii jedynie lekko wyhamował (bez spadków). Proporcje pomiędzy formami właścicielskimi są względnie stałe. W badanym okresie spadek odsetka sal w kinach samorządowych to 0,8 punktu procentowego. Można było jednak zaobserwować wahania w rozkładzie proporcji, które w ogólnym obrazie wydają się nieznaczne, jednak w praktyce oznaczały likwidację lub przywracanie na mapę polskiej sieci kin całych placówek. Oczywiście oznaczało to także otwieranie nowych kin wielosalowych, należących do podmiotów innych niż samorządowe instytucje kultury. Spadki odnotowywano w 2015 roku (22,6% sal w kinach samorządowych), w 2018 (21,7% - najniższa wartość) oraz w 2021 (22,7%).

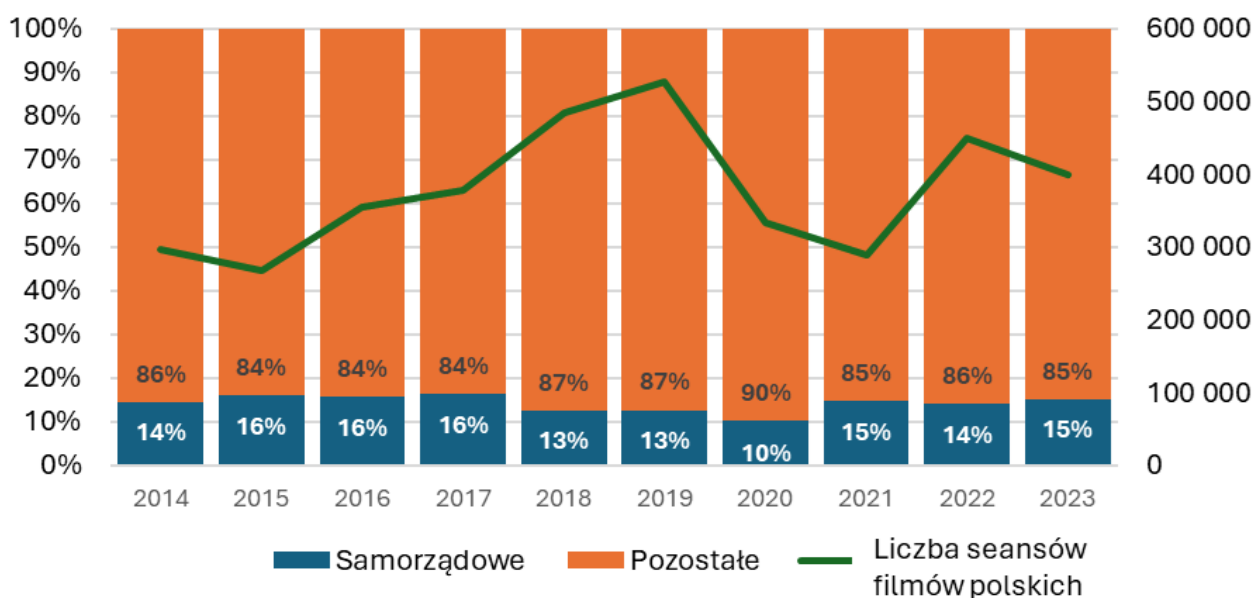
Liczba miejsc w kinach wzrosła pomiędzy 2014 a 2023 rokiem o ponad 30 tysięcy. Zwiększenie to odbywało się przede wszystkim w kinach nie będących kinami samorządowymi. W analizowanym okresie jest to stały trend. Największym jego zaburzeniem (choć nadal nieznacznym), był okres pandemii – w 2020 roku liczba miejsc kinowych spadła o około 4 tysiące. Odsetek miejsc w kinach samorządowych zmniejszył się z 27% do 25%, przy czym w 2018 roku osiągnął swoje minimum (24%), a następnie lekko wzrósł (przy jednoczesnym dalszym wzroście ogólnej liczby miejsc).

Liczba seansów

W analizowanym okresie odnotowano ogólny wzrost liczby seansów niemal pół miliona. Jednak w 2023 roku dalej nie osiągnięto maksymalnych wyników z 2018 i 2019 roku. Rokiem spadku o niemal milion seansów był oczywiście, pandemiczny rok 2020. Od 2021 odnotować można nieznaczne odbicie, które zakończyło się w 2022. Następnie widoczna jest stabilizacja na poziomie nieznacznie niższym niż w szczytowych latach. Warto zaznaczyć, że udział seansów w kinach samorządowych regularnie wzrastał i nawet w 2018 nie spadł poniżej wartości z roku początkowego. Ostatecznie wzrost wyniósł 1 punkt procentowy (w 2017 osiągnął swoją maksymalną wartość: 11,5% ogółu seansów).

Seanse filmów polskich

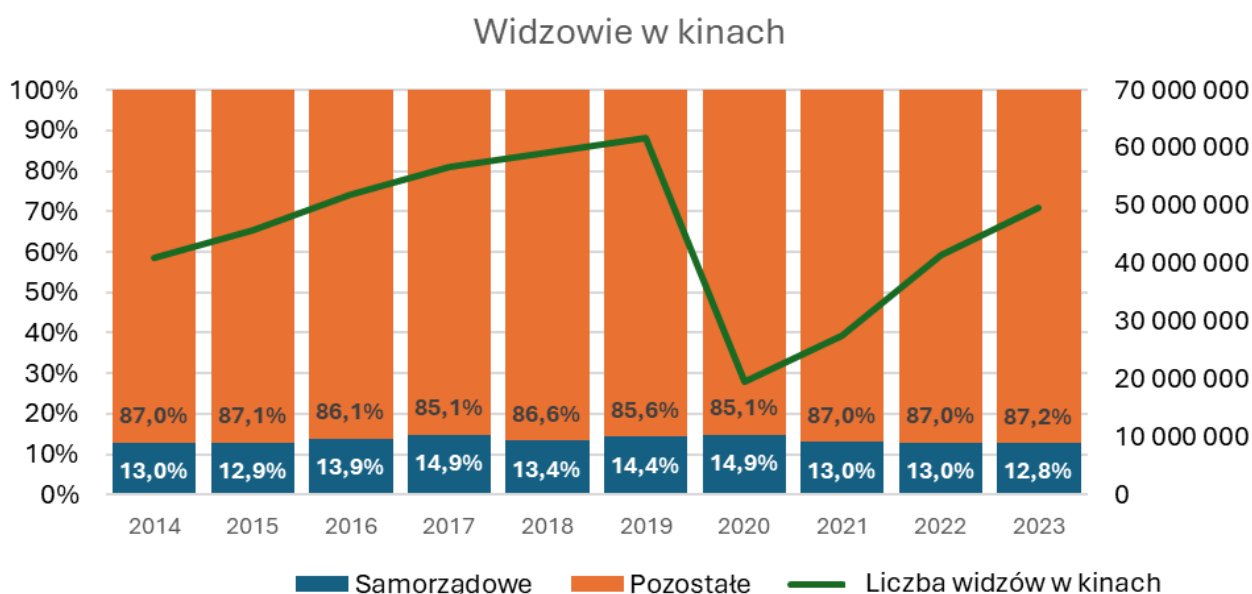

Nieco inaczej rozkładała się liczba seansów, jeśli weźmiemy pod uwagę wyłącznie filmy polskiej produkcji. Tutaj również widoczny jest ogólny wzrost w ciągu 10 lat, jednak charakterystyka rozkładu jest zupełnie inna. Odznacza się bowiem początkowym spadkiem o około 40 tysięcy

seansów pomiędzy 2014 a 2015 rokiem, a następnie stopniowymi wzrostami aż do 2019. Później następuje pandemiczny spadek, który w 2021 roku pogłębił się (zapewne ze względu na zahamowanie produkcji filmowej w 2020 roku i brak premier), w 2022 roku nastąpiło odbicie, a w 2023 roku kolejny spadek.

Udział seansów kina polskiego w placówkach samorządowych wzrósł nieznacznie pomiędzy 2014 a 2023 rokiem (1 punkt procentowy), jednak swoje maksima osiągał w latach 2015-2017, sięgając 16%). W 2020 roku zaledwie co dziesiąty seans polskich filmów odbywał się w kinie samorządowym.

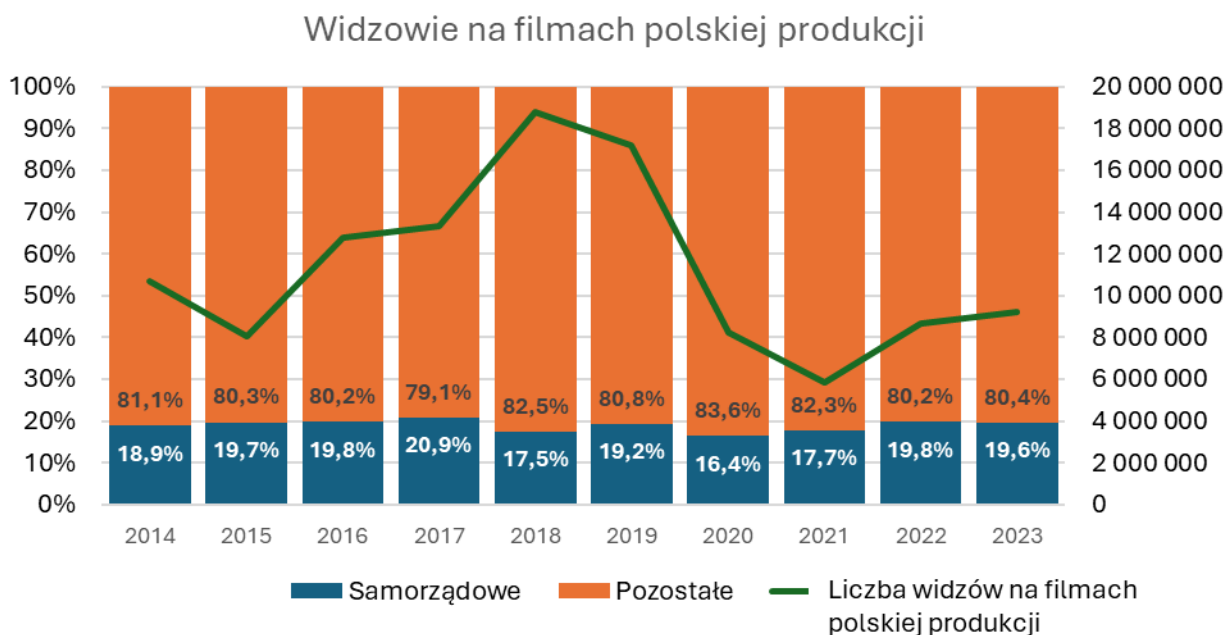
Ostatnim z wątków dobrze zobrazowanych w statystyce publicznej, a jednocześnie ważnym dla dalszych rozważań nad sytuacją kin w Polsce, jest zainteresowanie widowni. Dane dają nam możliwość przyjrzenia się wskaźnikowi ogólnemu (widownia ogółem) oraz widowni na filmach polskich. Oczywiście w pewnej mierze kwestie te odpowiadają liczbie seansów, jednak należy rozpatrywać je osobno, a w dłuższej perspektywie także budować na ich podstawie zintegrowane wskaźniki uwzględniające kilka wymiarów: wymaga to jednak uprzedniej szczegółowej analizy zachowania widowni pod kątem praktyki wybierania tytułów filmowych i znaczenia kraju producenta dla zainteresowania danym tytułem.

Liczba osób odwiedzających kina rosła stale pomiędzy 2014 a 2019 rokiem. Należy zaznaczyć, że było to zwiększenie liczby odwiedzających niemal o 20 milionów. Oczywiście załamanie związane było z pandemią covid-19. W 2020 roku do kin trafiło niemal 40 milionów osób mniej niż w roku poprzedzającym. Pokazuje to skalę strat, jakie dotknęły kin. Odbicie w 2021 było i 2022 było bardziej dynamiczne niż stopniowy wzrost w poprzednich 5 latach. Wyhamowało pomiędzy 2022 a 2023. Widownia kin nie wróciła w analizowanym okresie do stanu sprzed pandemii.

Odsetek osób, które trafiają do kina samorządowych nieznacznie spadł (0,2 punktu procentowego) pomiędzy 2014 a 2023 rokiem, jednak w tym okresie potrafił wahać się w większym stopniu (maksimum – 14,9% osiągnął w 2017 i 2020 roku). Sytuacja mniejszych,

samorządowych kin była w tym wypadku nieznacznie lepsza niż dużych obiektów, których uruchomienie w reżimie pandemicznym nie było łatwym zadaniem.

Podobnie jak w przypadku liczby seansów filmów polskich, widowni na nich wahała się okresowo. O ile jednak w 2023 liczba seansów okazała się wyższa niż w 2014, o tyle liczba widzów na polskich filmach zmniejszyła się jeśli weźmiemy pod uwagę dwa skrajne lata analizowanego okresu. W latach 2016-2019 notowano wzrosty liczby widowni względem lat poprzedzających (w szczytowym, 2018 roku było 18,5 miliona widzów). Następnie, już 2019 widoczny był spadek, który pogłębił się znacznie w 2020 roku i osiągnął minimum w 2021 roku.

Widoczna jest także duża zmienność odsetka widowni w kinach samorządowych, chociaż patrząc na lata skrajne, dostrzegamy zmianę wartości wskaźnika o 1 punkt procentowy (19,6% w 2023 roku). Jednak w rekordowym 2017 było to już 20,9%, a w najgorszym 2020 zaledwie 16,4%.

Najważniejsze wnioski

- Przeważającą część kin w Polsce stanowią kina samorządowe. W ostatnich 10 latach proporcje te pozostają względnie stałe: 2014 – 57% wobec 2023 – 59% kin samorządowych. W tym okresie jedynie w 2018 odnotowano chwilową zmianę proporcji (spadek odsetka kina samorządowych do 55%).
- Liczba sal wzrastała stabilniej niż liczba miejsc na widowni. Nawet w trudnym roku pandemicznym (2020), widoczne było ustabilizowanie liczby obiektów, przy jednoczesnym spadku liczby miejsc. Widoczna jest także nieznaczna tendencja do wzrostu udziału w rynku kin nienależących do samorządu.
- W świetle analizy danych statystycznych, pandemia COVID-19 miała wpływ przede wszystkim na rynek filmowy, w ograniczonym stopniu na nawyki widowni, a jedynie nieznacznie wpłynęła na instytucjonalną mapę kin.

WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone na próbie 38 pracowników kin lokalnych i studyjnych. Badania próba objęła kina z miast i miejscowości różnej wielkości, mających siedzibę w 12 z 16 województw. Zdecydowana większość kin biorących udział ankiecie jest prowadzona przez samorządową instytucję kultury.

Wykres 1. Wielkość miejscowości, w której ma siedzibę kino

Wykres 2. Województwo, w którym ma siedzibę kino

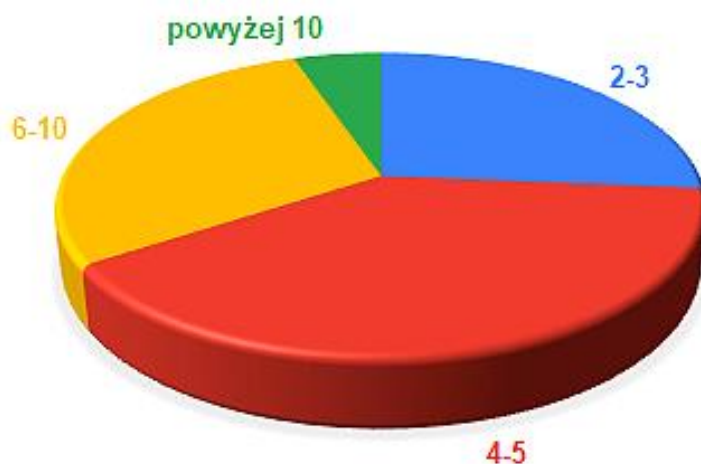
Wykres 3. Podmiot prowadzący kino

Większość kin, z których osoby wypełniły ankietę zatrudniają między 4 a 5 osób. Nieco mniej kina zatrudniające między 6 a 10 osób. Jednocześnie mamy także reprezentację kin naprawdę małych, zatrudniających po 2-2 osoby.

Wykres 4. Liczba osób zatrudnionych kinie

LICZBA OSÓB ZATRUDNIONYCH W KINIE

Większość badanych kin prowadzi różnorodną ofertę dodatkową (poza wyświetlaniem filmów). Respondenci i respondentki wymieniali/-ły przede wszystkim:

- Organizowanie koncertów,
- Organizowanie DKF-ów,
- Organizowanie spotkań z "ludźmi filmu",

- Różnorodne formy edukacji filmowej (poranki, przeglądy, warsztaty, wykłady etc.),
- Pozafilmowe działania edukacyjne,
- Prowadzenie barku, kawiarni, restauracji.

Wśród kin które zadeklarowały, że nie prowadzą dodatkowej oferty, na pytanie o przyczyny takiej sytuacji padały następujące wyjaśnienia:

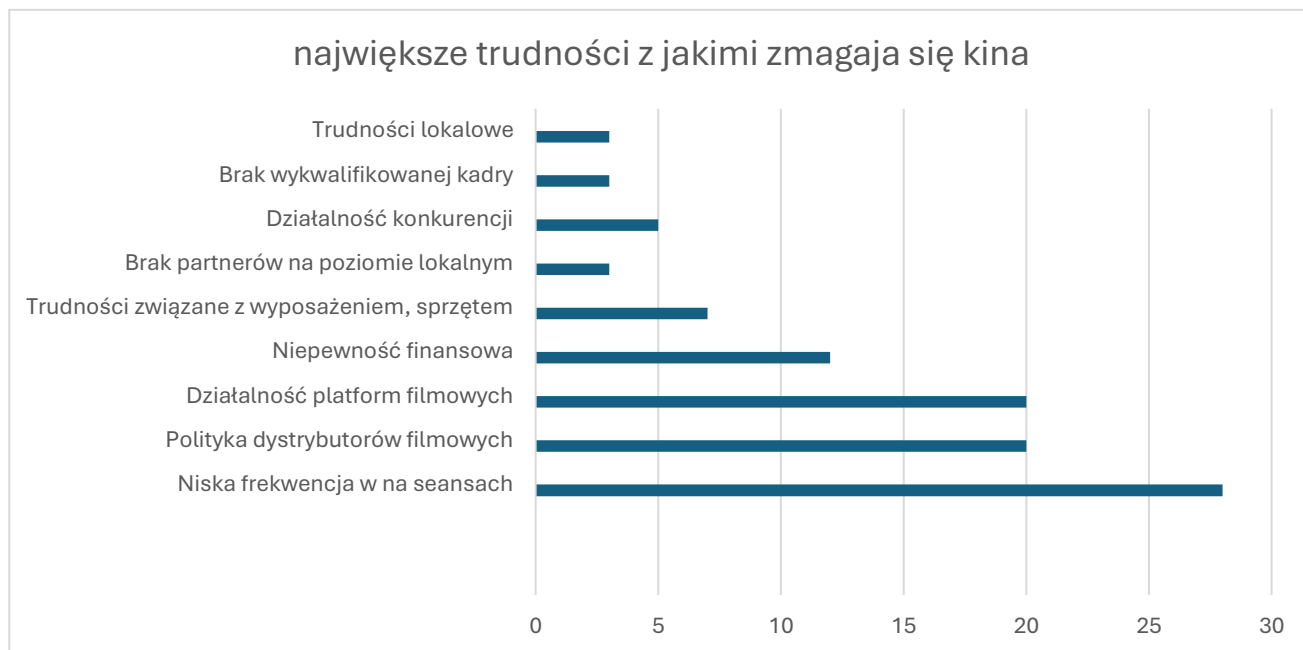
- statut instytucji nie pozwala na taką działalność,
- kino – jako część większej instytucji kultury – ma zarabiać na rzecz całej instytucji,
- brakuje czasu na realizację dodatkowych działań gdyż pokazy repertuarowe zapełniają cały czas dziania kina,
- brak zgody dyrekcji,
- nie ma takiej potrzeby,

Niemal wszystkie kina są skupione w sieciach (najczęściej ogólnopolskich, rzadziej regionalnych lub międzynarodowych). Dla pracowników / pracowniczek kin przynależność do sieci wiąże się wieloma korzyściami. Do najważniejszych należy zaliczyć:

- korzyści finansowe, możliwość pozyskiwania dodatkowych środków
- dostęp do know how
- większy prestiż
- silniejsza pozycja na rynku
- łatwiejszy dostęp do filmów
- efektywniejsza promocja
- możliwość udziału w specjalnych programach dla członków sieci
- wsparcie prawne, szkoleniowe etc.
- niższe koszty działalności kina
- wymiana doświadczeń

Wykres nr 4 ilustruje trudności z jakimi mierzą się obecnie kina w Polsce. Dominują jest niska frekwencja na seansach. Można założyć, że sytuacja ta wynika w znacznej mierze z kolejnej wskazanej trudności – a więc działalności platform filmowych, a jednocześnie jest przyczyną kolejnej – czyli niepewności finansowej. Istotny problem stanowi także polityka dystrybutorów filmowych.

Wykres 5. Największe trudności z jakimi zmagają się kina

Zdaniem większości respondentów i respondentek zdecydowanie największy wpływ na funkcjonowanie kin w najbliższej przyszłości będzie miała digitalizacja treści, w tym przede wszystkim coraz bardziej powszechna dostępność do zasobów cyfrowych w internecie, w tym dalszy rozwój platform filmowych. Równie istotnym wydaje się trend dotyczący postępującej indywidualizacji zachowań konsumenckich, w tym także dotyczących uczestniczenia w ofercie kulturalnej. Z obszarem tym wiąże się problem coraz mocniejszej personalizacji oferty do indywidualnych potrzeb oraz stałe uaktualnianie narzędzi (i treści) marketingowych. Istotnym trendem mającym wpływ na funkcjonowanie kin będzie coraz większe dbanie przez społeczeństwo o własny dobrostan, co może wpływać zarówno na większe dostosowanie się kin do specyficznych potrzeb poszczególnych widzów (np. w kontekście neuroróżnorodności), jak również budowanie oferty programowej wychodzącej naprzeciw tym oczekiwaniom. Nieco mniej wskazań miał trend związany z rozwojem sztucznej inteligencji oraz pogłębiających się nierównościami społecznymi. W tym drugim przypadku, wzrost trendu może przyczynić się do mniejszej liczby potencjalnych widzów, których nie będzie stać na odpłatną ofertę kulturalną.

Wykres 5. Trendy, które będą miały największy wpływ na funkcjonowanie kin w Polsce w najbliższych 10 latach

ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ JAKOŚCIOWYCH

Współpraca

Badane kina w większości deklarują otwartość na współpracę, dotyczy to przede wszystkim instytucji kultury i organizacji pozarządowych. W znacznej mierze jest to współpraca polegająca na współorganizacji wydarzeń i/lub udostępnianiu (płatnym bądź bezpłatnym) przestrzeni. Niestety, im mniejsze kino, mające siedzibę w mniejszej miejscowości, tym skala i zasięg tej współpracy jest mniejszy.

Większość kin studyjnych i lokalnych w miejscowościach małej i średniej wielkości to obecnie część samorządowych instytucji kultury (najczęściej domów i ośrodków kultury). Będąc częścią większej całości kina te mogą mieć poczucie (przynajmniej minimalnej) stabilizacji. Fakt, że w tej samej instytucji realizowane są inne działania o charakterze kulturalnym i edukacyjnym daje kinom szansę na łatwiejsze przyciągnięcie widzów. To spora przewaga nad kinami będącymi osobnymi podmiotami kultury. Te ostatnie z kolei, coraz mocniej otwierają się na zewnętrzne inicjatywy (formalne i nieformalne) i same budują coraz bardziej zróżnicowaną ofertę dodatkową.

choć nie podejmuje wielu inicjatyw wynikających z oddolnych propozycji mieszkańców. Większość współpracy odbywa się w ramach działalności Domu/Ośrodka Kultury i dotyczy instytucji zewnętrznych.

Podmioty z którymi współpracują kina:

- Instytucje kultury
- NGO-sy – w zakresie współorganizacji wydarzeń
- Festiwale filmowe
- Grupy nieformalne – współpraca stosunkowo rzadka
- Szkoły – organizowane są seanse edukacyjne, wynajmy dla placówek oświatowych

Społeczna rola kina i jego funkcja kulturalna

Kina pełnią funkcję nie tylko instytucji filmowej, lecz także – w szczególności w mniejszych ośrodkach miejskich - ważnego centrum życia kulturalnego. Ich przestrzenie to często (szczególnie w przypadku samorządowych instytucji kultury) także sale widowiskowe, służące różnego rodzaju wydarzeniom artystycznym i edukacyjnym, w tym koncertom, spektaklom teatralnym, a także konferencjom.

Wśród wydarzeń wymienianych przez naszych rozmówców i rozmówczynie pojawiają się m.in.

- **Transmisje operowe** – kina organizują cykle retransmisji operowych, przede wszystkim z Metropolitan Opera.
- **Dyskusyjne Kluby Filmowe (DKF)** – odbywające się z różną częstotliwością spotkania są okazją do prezentacji filmów artystycznych i mniej komercyjnych, a także prowokują dyskusje na temat kinematografii.
- **Seanse dedykowane seniorom** – specjalne pokazy filmowe skierowane do tej grupy docelowej, zwykle z mocno obniżonymi cenami biletów.
- **Działania adresowane do różnych grup społecznych** – kina organizują specjalne wydarzenia adresowane i dostosowane tematycznie do różnych segmentów odbiorców, w tym:
 - Rodzin z dziećmi – poprzez organizację seansów animacji oraz filmów familijnych.
 - Młodzieży i studentów – w postaci pokazów filmów o tematyce społecznej i edukacyjnej.
 - Seniorów – dedykowane seanse o symbolicznym koszcie biletu (j.w.).
 - Pasjonatów sztuki i filmu – poprzez retransmisje oper, festiwale filmowe oraz wydarzenia tematyczne.
 - Lokalnych społeczności – organizowanie seansów tematycznych związanych z historią regionu czy kulturą lokalną.

Adresaci działań towarzyszących i specjalnych w kinach – analiza z przykładami

Kina nie ograniczają się jedynie do wyświetlania filmów, ale organizują różnorodne działania towarzyszące, skierowane do konkretnych grup społecznych. W zależności od lokalizacji, profilu widowni oraz możliwości instytucji, oferta ta może się różnić, ale można wyróżnić kilka kluczowych grup odbiorców.

1. Seniorzy

Działania:

- Seanse w godzinach porannych i przedpołudniowych w obniżonych cenach,
- Pokazy klasyki filmowej,
- Seanse z prelekcjami, dyskusjami lub komentarzami ekspertów,
- Spotkania tematyczne dotyczące historii kina.

Przykłady:

„Najmniej przychodzą seniorzy, bo dla nich każda złotówka jest cenna, ale gdy organizujemy seanse o poranku i wprowadzamy zniżki, widzimy większe zainteresowanie.” [W1].

„Mamy specjalne projekcje filmowe połączone z rozmowami na temat danego okresu historycznego, co przyciąga osoby starsze, które cenią kontekst i dodatkową wartość merytoryczną.” [W2].

„Dzięki programowi ‘Kino wspomnień’ starsi widzowie wrócili do kina” [W13].

2. Rodziny z dziećmi

Działania:

- Regularne weekendowe pokazy bajek i filmów familijnych,
- Warsztaty filmowe i kreatywne zajęcia dla dzieci,
- Spotkania z twórcami animacji,
- Specjalne seanse dla rodziców z niemowlętami („Kino z maluszkami”).

Przykłady:

„Nasze niedzielne poranki filmowe dla dzieci cieszą się dużą popularnością. Dodatkowo, przed seansem organizujemy warsztaty plastyczne, które nawiązują do tematyki filmu.” [W7].

„Wprowadziliśmy cykl 'Mama, tata i kino', gdzie obniżamy głośność dźwięku i przyciemniamy światło, aby rodzice z małymi dziećmi mogli swobodnie uczestniczyć w seansach.” [W5].

„Dostosowujemy naszą ofertę do młodszych widzów, którzy chcą więcej interaktywności i personalizacji” [W3].

„Dzięki programowi ‘Mama i kino’ udało się zwiększyć liczbę młodych rodziców odwiedzających kino” [W10 G].

3. Młodzież i studenci

Działania:

- Pokazy filmów dokumentalnych i społecznych,
- Seanse szkolne z omówieniem problematyki filmowej,
- Dyskusyjne Kluby Filmowe (DKF),
- Konkursy na krótkie metraże realizowane przez młodych twórców.

Przykłady:

„Co miesiąc organizujemy pokaz dla licealistów, po którym zapraszamy ekspertów, którzy omawiają tematykę filmu. Czasem są to prawnicy, psycholodzy, historycy.” [W7].

„Młodzież przychodzi chętniej, kiedy filmy są związane z tematami, które ich interesują. Organizujemy pokazy dokumentalne o klimacie, prawach człowieka, mediach społecznościowych.” [W8].

4. Pasjonaci filmu i kultury

Działania:

- Seanse artystyczne i autorskie,
- Pokazy filmów niszowych i niezależnych,
- Transmisje spektakli teatralnych, oper, koncertów,
- Maratony filmowe z wybranym motywem przewodnim.

Przykłady:

„Nasze pokazy operowe z Metropolitan Opera mają stałą grupę odbiorców – to ludzie, którzy nie mogą podróżować, ale chcą obcować z kulturą wysoką.” [W10].

„Maratony filmowe, np. przegląd twórczości Bergmana, są dla tych, którzy chcą nie tylko obejrzeć film, ale też porozmawiać o jego znaczeniu i kontekście.” [W9].

5. Lokalna społeczność

Działania:

- Pokazy filmów dokumentalnych i historycznych o regionie,
- Seanse plenerowe w okresie letnim,
- Współpraca z lokalnymi festiwalami,
- Pokazy organizowane we współpracy z NGO-sami.

Przykłady:

„Latem organizujemy kino plenerowe w parku miejskim, gdzie gramy filmy o lokalnej tematyce. Ludzie przynoszą koce, rozmawiają, to prawdziwie wspólnotowe wydarzenie.” [W6].

„Współpracujemy z organizacjami społecznymi, pokazując filmy o prawach człowieka, ekologii, migracji, co przyciąga świadomych obywateli.” [W10].

„Prowadzimy cykl 'Kino zaangażowane', w którym pokazujemy filmy o tematyce społecznej, a po seansach organizujemy panele dyskusyjne.” – [W3].

„Wprowadziliśmy cykl 'Miasto na ekranie', w którym prezentujemy dokumenty o lokalnej historii i organizujemy spotkania z mieszkańcami.” [W11].

Podsumowanie

Działania towarzyszące w kinach są dostosowane do różnych grup odbiorców – od seniorów po rodziny z dziećmi, od młodzieży po miłośników sztuki. Poszczególne kina rozwijają własne

unikalne inicjatywy, które wpisują się w potrzeby ich społeczności. Ważne jest, że tego typu wydarzenia nie tylko zwiększają frekwencję, ale także budują lokalną tożsamość i przywiązanie do kina jako przestrzeni wspólnej.

Finansowanie

Ze względu na charakter funkcjonowania oraz formy realizacji działań na potrzeby tego Raportu wyodrębniono kilka typów kin

1. Kina samorządowe (najczęściej funkcjonujące przy/w ramach instytucji kultury)

Źródła finansowania:

- Dotacje z budżetu gminy pokrywają część kosztów operacyjnych, modernizacji sprzętu oraz organizacji wydarzeń kulturalnych.
- Sprzedaż biletów stanowi istotny, ale niewystarczający wkład w utrzymanie kina, choć zdarza się, że to właśnie wpływy z biletów generują środki zasilające budżet całej instytucji.
- Współpraca z instytucjami kultury i NGO-sami umożliwia organizację specjalnych wydarzeń, np. seansów edukacyjnych.
- Granty i programy przyznawane na poziomie centralnym – kina pozyskują środki z PISF-u czy MKiDN oraz (znacznie rzadziej) z innych funduszy.

Przykłady:

„Otrzymujemy coroczne dofinansowanie od gminy, które pozwala nam utrzymać działalność, ale musimy szukać dodatkowych źródeł przychodów.” [W1].

„Ważną częścią naszego budżetu są środki z PISF na modernizację oraz na projekty edukacyjne skierowane do młodzieży.” [W2].

2. Kina niezależne (prywatne, pozarządowe) najczęściej lokalne i studyjne

- Z braku dotacji podmiotowych najważniejszym, ale często niewystarczającym źródłem finansowania jest sprzedaż biletów.
- Równie ważne są środki Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej pozyskiwane zarówno na działalność merytoryczną, jak i kwestie infrastrukturalne.
- Coraz większy udział środków pochodzących z programów europejskie (np. Europa Cinemas).
- Sponsoring wydarzeń ze środków prywatnych.
- Partnerstwa z różnorodnymi podmiotami instytucjonalnymi – np. z ambasadami poszczególnych krajów przy organizacji przeglądów filmów narodowych.

Przykłady:

„Dzięki wsparciu PISF i Europa Cinemas możemy organizować przeglądy filmów europejskich, ale koszty działalności rosną i musimy liczyć na dodatkowych sponsorów.” [W1].

„Mamy stabilne wsparcie z instytucji kultury, ale bez dodatkowych środków trudno byłoby nam organizować cykle retrospektyw czy spotkania z twórcami.” [W2].

3. Kina komercyjne

Źródła finansowania:

- Sprzedaż biletów – główne źródło przychodów, z dominacją premier filmów wysokobudżetowych.
- Sprzedaż przekąsek i napojów – znacząca część zysków pochodzi z barów kinowych.
- Reklamy i sponsoring – współpraca z markami, reklamy przed seansem i lokowanie produktów.
- Organizacja eventów i wynajem sal.

Przykłady:

- „Największe przychody generujemy z popcornu i napojów. Same bilety, zwłaszcza na mniej popularne tytuły, nie wystarczają.” [W8].
- „Współpraca z dużymi markami, które wykupują reklamy przed filmami, pozwala nam zwiększyć przychody.” [W9].

4. Kina plenerowe i objazdowe

Źródła finansowania:

- Dofinansowania samorządowe – organizacja wydarzeń letnich w ramach budżetu kulturalnego miast.
- Fundusze unijne i granty kulturalne – wsparcie na projekty objazdowe i seanse w małych miejscowościach.
- Współpraca z lokalnymi sponsorami – np. domami kultury, bibliotekami czy firmami prywatnymi.
- Wstęp wolny / opłaty dobrowolne – w niektórych przypadkach model „pay what you want”.

Przykłady:

„Dzięki wsparciu miasta możemy organizować darmowe pokazy w parku latem.” [W10].

„Działamy na zasadzie grantów i dotacji, a często dostajemy też wsparcie od lokalnych sponsorów.” [W11].

Obecność dodatkowych instytucji w kinach zależy od ich profilu, lokalizacji oraz sposobu zarządzania. Wiele kin, zwłaszcza miejskich i studyjnych, funkcjonuje jako centra kulturalne, łącząc działalność filmową z innymi inicjatywami społecznymi i artystycznymi.

1. Kina samorządowe i miejskie

W kinach zarządzanych przez samorządy często mieszczą się inne instytucje kultury, które uzupełniają ich działalność.

Przykłady:

„Nasza sala kinowa jest częścią większego ośrodka kultury, więc oprócz seansów odbywają się tu koncerty, spotkania literackie i warsztaty plastyczne.” [W1].

„W budynku mamy galerię sztuki i bibliotekę, co sprawia, że ludzie przychodzą tu nie tylko na filmy, ale i na wydarzenia artystyczne.” [W2].

2. Kina studyjne i artystyczne

Kina studyjne często integrują się z lokalnymi inicjatywami kulturalnymi i gastronomicznymi, tworząc miejsca sprzyjające spotkaniom.

Przykłady:

„Nasza kawiarnia filmowa to przestrzeń, w której widzowie mogą przedłużyć seans, porozmawiać o filmach czy uczestniczyć w wieczorach autorskich.” [W3].

„Współpracujemy z księgarnią, więc organizujemy wydarzenia, podczas których po filmie można kupić książkę związaną z jego tematyką.” [W4].

„Wprowadzenie kawiarni filmowej zwiększyło nasz dochód o 20% rocznie” [W1].

3. Kina komercyjne

W przypadku multipleksów obecność dodatkowych instytucji ma charakter komercyjny i jest związana z gastronomią lub rozrywką.

Przykłady:

„Obok naszego kina znajduje się strefa food court, co sprawia, że widzowie często łączą wyjście na film z kolacją w restauracji.” – [W7].

„Wprowadziliśmy przestrzeń VR i gamingową, by przyciągnąć młodszych widzów, którzy szukają interaktywnej rozrywki.” – [W8].

4. Kina społecznościowe i niezależne

Te kina często funkcjonują jako przestrzenie wielofunkcyjne, goszczące organizacje pozarządowe, kluby dyskusyjne i inne inicjatywy lokalne.

Przykłady:

„Nasze kino to też przestrzeń dla lokalnego stowarzyszenia, które organizuje pokazy dokumentalne i debaty społeczne.”
[W9].

„W naszej siedzibie działa klub seniora, który organizuje warsztaty i prelekcje, często połączone z pokazami filmowymi.”
[W10].

Podsumowanie

Wiele kin pełni funkcję wielofunkcyjnych przestrzeni, które łączą działalność filmową z innymi inicjatywami kulturalnymi i społecznymi. W kinach można znaleźć kawiarnie, galerie sztuki, kluby dyskusyjne, biblioteki, a nawet sale VR czy przestrzenie gamingowe. Integracja kina z innymi instytucjami pozwala na poszerzenie jego roli i przyciągnięcie różnorodnej widowni.

Działania kin dotyczące społeczności lokalnej

Wiele kin angażuje się w inicjatywy związane z tematyką lokalną, wykorzystując swoje przestrzenie do organizowania wydarzeń, które dotyczą mieszkańców i ich problemów. Takie działania obejmują m.in. dostosowanie repertuaru do tematów istotnych dla społeczności, organizowanie dyskusji i debat po seansach oraz współpracę z lokalnymi organizacjami i aktywistami.

1. Seanse i dyskusje na tematy lokalne

Kina dostosowują repertuar, by poruszać ważne dla społeczności kwestie, np. historię regionu, ekologię, problemy społeczne.

Przykłady:

„Raz w miesiącu organizujemy pokaz filmu dokumentalnego o naszej miejscowości. Po seansie zapraszamy historyków i mieszkańców, by podzielili się wspomnieniami.” – [W1].

„Mamy cykl filmów o zmianach klimatycznych i ochronie przyrody. Po projekcjach zapraszamy lokalnych ekologów, którzy opowiadają, jak mieszkańcy mogą działać na rzecz swojego otoczenia.” – [W2].

2. Pokazy filmowe dla grup społecznych i debaty

Kina organizują wydarzenia skierowane do konkretnych grup społecznych, poruszające istotne dla nich zagadnienia.

Przykłady:

„Wspólnie z organizacją pozarządową prowadzimy cykl 'Kino zaangażowane'. Pokazujemy filmy o migracji, równości i wykluczeniu, a potem organizujemy panele z ekspertami.” – [W3].

„Dla starszych mieszkańców robimy 'Kino wspomnień' – pokazujemy filmy z dawnych lat, po których odbywają się rozmowy o historii miasta i ich osobistych przeżyciach.” – [W4].

3. Współpraca z organizacjami i lokalnymi aktywistami

Kina działają wspólnie z lokalnymi grupami, by poruszać bieżące kwestie społeczne.

Przykłady:

„Wspólnie ze stowarzyszeniem kobiecym organizujemy cykl 'Kino i równouprawnienie'. Pokazujemy filmy związane z sytuacją kobiet, a po seansach są dyskusje z działaczkami.” – [W8].

„Wprowadziliśmy cykl 'Miasto na ekranie'. Prezentujemy dokumenty o zmianach urbanistycznych i planach rozwoju, a potem rozmawiamy z mieszkańcami i urzędnikami.” – [W9].

4. Seanse edukacyjne i projekty lokalne

Niektóre kina prowadzą projekty edukacyjne, które angażują młodzież i mieszkańców w tworzenie własnych filmów.

Przykłady:

„Organizujemy warsztaty filmowe dla młodych ludzi, gdzie uczą się nagrywać filmy o swojej okolicy. To świetna forma edukacji i dokumentowania lokalnej historii.” – [W10].

„Co roku mamy projekt 'Moje miasto w kadrze', w którym mieszkańcy mogą zgłaszać krótkie filmy o swojej dzielnicy. Najlepsze pokazujemy na dużym ekranie.” – [W11].

Podsumowanie

Działania kin na rzecz społeczności lokalnej obejmują zarówno repertuar tematyczny, jak i organizację debat, warsztatów oraz współpracę z lokalnymi organizacjami. W ten sposób kina stają się nie tylko miejscami rozrywki, ale także przestrzeniami refleksji i integracji społecznej.

Plany rozwojowe poszczególnych kin

W obliczu dynamicznych zmian w sposobach uczestnictwa w kulturze, poszczególne kina planują różnorodne strategie rozwoju. Główne kierunki obejmują przede wszystkim:

- **Modernizację infrastruktury** – wprowadzenie nowych technologii audiowizualnych, poprawę komfortu widzów (np. nowoczesne fotele, systemy dźwiękowe) oraz dostosowanie przestrzeni do organizacji wydarzeń specjalnych.
- **Rozszerzenie oferty wydarzeń** – rozwój pokazów tematycznych, prelekcji, debat filmowych i spotkań z twórcami, aby przyciągnąć zróżnicowaną publiczność.
- **Współpracę z platformami streamingowymi** – niektóre kina rozważają organizację premier filmowych dostępnych równocześnie online, aby dotrzeć do szerszej grupy odbiorców.

Wpływ trendów i nowych zjawisk na rozwój kin

Analiza wpływu globalnych trendów na kierunki rozwoju kin w Polsce z perspektywy osób w nich pracujących może stać się punktem odniesienia dla wszystkich tego typu instytucji do projektowania zmian i myślenia strategicznego. Nasi rozmówcy i rozmówczynie wskazywali przede wszystkim na dwa obszary (megatrendy) mające lub mogące mieć w najbliższej przyszłości bezpośredni wpływ na kierunki rozwojowe kin:

1. Rozwój technologii informatycznych i cyfrowych

- Kina dostrzegają rosnącą konkurencję ze strony platform VOD i festiwali online.
- W odpowiedzi planują lub już realizują oferty wydarzeń hybrydowych – np. poprzez łączenie projekcji kinowych z panelami dyskusyjnymi transmitowanymi online.
„Musimy zaoferować widzom coś, czego nie dadzą im platformy streamingowe – unikalne doświadczenie wspólnego oglądania” – [W2].

2. Zmiany demograficzne

- Starzenie się społeczeństwa wymusza dostosowanie repertuaru do oczekiwań starszych widzów, np. poprzez pokazy klasyki filmowej i retransmisje wydarzeń kulturalnych.
- Równocześnie napływ nowych mieszkańców do miast (zarówno z małych miejscowości do dużych jak i odpływ z dużych, wojewódzkich miast do mniejszych, szczególnie w obrębie aglomeracji) to szansa na rozwój bardziej różnorodnego i ambitnego repertuaru oraz seansów tematycznych.
„Nowi mieszkańcy naszej miejscowości często pytają o ambitniejsze kino – chcielibyśmy rozwijać ten segment” – [W1].

Przyszłość kin zależeć będzie od ich zdolności do elastycznego reagowania na zmieniające się warunki społeczne i technologiczne. Inwestycje w infrastrukturę, rozwój wydarzeń specjalnych oraz dostosowanie oferty do nowej struktury demograficznej mogą okazać się kluczowe dla utrzymania i rozwoju widowni w najbliższych latach. Plany rozwojowe poszczególnych kin muszą się zatem koncentrować na modernizacji infrastruktury, poszerzeniu oferty programowej i dostosowaniu do zmieniających się gustów i potrzeb społeczności lokalnych.

Wpływ nowych technologii

Kina dostrzegają zagrożenie ze strony platform streamingowych i festiwali online, dlatego starają się oferować doświadczenia niedostępne w warunkach domowych. Przykłady działań:

- modernizacja technologii projekcyjnych i dźwiękowych,

- retransmisje wydarzeń kulturalnych (opera, teatr, koncerty),
- organizacja seansów interaktywnych i tematycznych.
„Musimy dostosować się do zmieniających się nawyków widzów. Dziś młodzi ludzie oglądają filmy głównie na urządzeniach mobilnych” – [W4].

Zmiany demograficzne

Starzenie się społeczeństwa i odpływ młodych ludzi do większych miast wymuszają zmianę strategii kin. W odpowiedzi na te trendy kina:

- organizują specjalne seanse dla seniorów,
- rozwijają ofertę dla rodzin z dziećmi,
- dostosowują repertuar do nowych mieszkańców, którzy przybywają z dużych miast i mają inne oczekiwania wobec kultury.
„Zauważamy, że nowi mieszkańcy poszukują w kinie wydarzeń, które znali z dużych miast – festiwali, debat, pokazów specjalnych” – [W1].

Rekomendacje dla kin – strategie rozwoju i adaptacji do przyszłych zmian

Aby kina mogły skutecznie rozwijać swoją działalność, budować odporność instytucjonalną, pozyskiwać nowych odbiorców oraz przygotować się na przyszłe wyzwania, powinny wdrożyć wielowymiarowe strategie obejmujące innowacje technologiczne, rozszerzenie oferty programowej, działania integrujące społeczność lokalną oraz dywersyfikację źródeł finansowania. Z opracowanego materiału proponujemy zatem następujące rekomendacje szczegółowe:

1. Budowanie odporności instytucjonalnej i finansowej

Dywersyfikacja źródeł dochodu.

- Rozwój usług dodatkowych: Wprowadzenie przestrzeni gastronomicznych (kawiarnie, bary tematyczne) i usług eventowych (wynajem sali, współpraca z firmami przy organizacji zamkniętych pokazów).
- Poszukiwanie nowych źródeł finansowania: Aktywne aplikowanie o granty nie tylko z Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej (PISF), ale też z funduszy europejskich oraz lokalnych programów wsparcia kultury oraz budowanie partnerstw z innymi podmiotami w celu pozyskania środków zewnętrznych (w szczególności z organizacjami pozarządowymi).

- Tworzenie kampanii crowdfundingowych na modernizację kina czy nowe inicjatywy programowe.
- Wprowadzanie programów lojalnościowych: Wprowadzenie kart stałego widza, które zachęca odbiorców do regularnych wizyt i skorzystania z dodatkowych benefitów (zniżki, dostęp do wydarzeń specjalnych).

2. Tworzenie nowej i zróżnicowanej oferty programowej

Dostosowanie repertuaru do różnych grup odbiorców.

- Programy dla seniorów: Seanse w godzinach porannych, zniżki oraz dodatkowe prelekcje historyczne.
- Seanse i wydarzenia rodzinne i międzypokoleniowe: Regularne pokazy filmów dla dzieci z animacjami i warsztatami przed seansem.
- Oferta sprofilowana pod młodzież i studentów: Seanse tematyczne połączone z dyskusjami, warsztaty filmowe oraz specjalne wydarzenia nocne (np. maratony filmowe).
- Wyodrębnione projekty skierowane do pasjonatów filmu: Pokazy filmów artystycznych i niszowych, spotkania z twórcami, retransmisje oper, festiwale tematyczne.
- Seanse tematyczne – np. pokazy filmów gamingowych, maratony nawiązujące do tematów z filmów i gier powstałych w oparciu o komiksy.
- Seanse dla obcokrajowców – filmy z napisami w różnych językach.

Personalizacja usług:

- Możliwość rezerwacji ulubionego miejsca.
- Seanse organizowane na zamówienie – widzowie mogą głosować na repertuar.

Poszerzenie działalności edukacyjnej

- Warsztaty dla młodzieży: Tworzenie własnych produkcji filmowych, poznawanie pracy reżysera, scenarzysty, operatora.
- Dyskusje po seansach: Współpraca z ekspertami w różnych dziedzinach (np. psychologami, historykami, socjologami) w celu omawiania problematyki filmów.
- Szkoły i instytucje edukacyjne: Programy skierowane do uczniów i studentów, obejmujące seanse edukacyjne włączone do programu nauczania.

3. Integracja z lokalną społecznością i tworzenie przestrzeni spotkań

Współpraca z instytucjami i organizacjami

- Partnerstwa z NGO-sami, klubami dyskusyjnymi i organizacjami społecznymi w celu wspólnej organizacji wydarzeń filmowych, tematycznych debat i paneli dyskusyjnych z mieszkańcami, aktywistami, urzędnikami.

- Seanse o tematyce lokalnej: Pokazy filmów dokumentalnych dotyczących historii regionu, spotkania z mieszkańcami i organizacja plenerowych pokazów letnich.
- Pokazy filmów o lokalnej historii, ekologii, sprawach społecznych.

Transformacja kin w miejsce o charakterze wielofunkcyjnym

- Otwarcie kawiarni filmowej, przestrzeni coworkingowej, księgarni filmowej, co zachęci ludzi do odwiedzania kina nie tylko podczas seansów.
- Organizacja festiwali lokalnych: Tworzenie wydarzeń tematycznych przyciągających miłośników kina, artystów oraz twórców niezależnych.
- Nowoczesne, wygodne fotele i przestrzeń relaksu.
- Większa dostępność dla osób z niepełnosprawnościami (pętle indukcyjne, audiodeskrypcja etc.).

4. Adaptacja do zmian technologicznych i cyfryzacja

Unowocześnienie infrastruktury kinowej

- Modernizacja sprzętu projekcyjnego (4K, dźwięk przestrzenny Dolby Atmos).
- Inwestycje w interaktywne technologie, np. rzeczywistość wirtualną (VR), projekcje 3D/4D.

Integracja z nowymi mediami

- Streaming i wydarzenia hybrydowe: Wprowadzenie transmisji spektakli teatralnych, oper, festiwali filmowych i debat dostępnych online.
- Platforma VOD dla kina: Stworzenie własnej platformy do dystrybucji filmów lokalnych lub studyjnych.
- Seanse VR i interaktywne projekcje – dostosowanie do nowoczesnych trendów.

5. Przygotowanie na przyszłe zmiany demograficzne

Dostosowanie oferty z myślą o coraz większej liczbie osób starszych (*silver tsunami*)

- Seanse senioralne w atrakcyjnych godzinach i cenach, wygodniejsze siedzenia, lepsza dostępność dla osób z niepełnosprawnościami.

Odpowiedź na migrację młodych ludzi

- Tworzenie wydarzeń łączących kulturę lokalną z trendami międzynarodowymi, które przyciągną nowych mieszkańców.
- Angażowanie młodzieży w działalność kina poprzez wolontariat, warsztaty filmowe i wydarzenia dla młodych twórców.

Podsumowanie

Aby kina mogły skutecznie funkcjonować w przyszłości, powinny skupić się na:

- Dywersyfikacji źródeł finansowania i budowaniu odporności ekonomicznej,
- Poszerzeniu oferty programowej dla różnych grup społecznych,
- Przekształceniu się w centra kultury integrujące lokalną społeczność,
- Modernizacji technologii i dostosowaniu się do cyfrowych trendów,
- Reagowaniu na zmiany demograficzne i potrzeby odbiorców.

Dzięki wdrożeniu powyższych rekomendacji kina mogą stać się nie tylko miejscami projekcji filmowych, ale także dynamicznymi ośrodkami kultury, które angażują społeczność, oferują unikalne doświadczenia i skutecznie konkurują z innymi formami rozrywki. Aby kina mogły przetrwać i rozwijać się w zmieniającym się i dość niepewnym świecie, powinny innowacyjnie łączyć tradycję z nowoczesnością; nowe technologie z różnorodną ofertą, otwierać się na lokalną społeczność i segmentować publiczność, budować odporność instytucjonalną w oparciu o lokalne zasoby i dywersyfikację źródeł finansowania. Wreszcie zaś oderwać się od myślenia w perspektywie roku budżetowego i tworzyć (co najmniej) kilkuletnie programy rozwoju lub wieloletnie strategie.

Realizacja całości procesu:

Fundacja Obserwatorium

Warszawa 2025